

VALSTS KONTROLE
Trešais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; 67017503; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

31.08.2023. Nr. 2.4.1-6/2022/IET/49

**Veselības ministrijas ziņošanas par ieteikumu ieviešanu laika grafiks
revīzijā “Vai Veselības ministrijas pasākumi nodrošina agrīnu onkoloģisko slimību
atklāšanu un nepieciešamo zāļu kompensāciju?”
(revīzijas grafiks Nr. 2.4.1-6/2022)**

Nr. p.k.	Valsts kontroles ieteikumi	Ieteikums ar kvantificējamu ietekmi (Finanšu ietekme / Ieguvums iedzīvotājiem / Ekonomiskā ietekme)	Termiņš, kādā Veselības ministrija rakstveidā ziņo par ieteikumu ieviešanu	Revidējamās vienības plānotā darbība ieteikuma ieviešanai
1.	<p>Veselības ministrijai uzlabot ģimenes ārstu pietiekamību, to kapacitāti un prakses kompetencē esošo pienākumu izpildi, tajā skaitā nodrošināt pamatotu motivēšanas maksājumu.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā ģimenes ārsta praksē reģistrētajiem pieaugušajiem pacientiem veikto ikgadējo profilaktisko pārbaūžu īpatsvars ik gadu pieaug par vismaz 5 %.</i></p>	Cita būtiska ietekme	01.10.2027. Starpziņošana: 01.10.2025.	<p>Veicināt ģimenes ārsta un ģimenes ārsta jauna personāla piesaisti gan reģionā, gan Rīgā.</p> <p>Izvērtēt pamatotību ģimenes ārstu motivēšanas maksājumiem par praksē reģistrētajiem pieaugušajiem pacientiem atklātu ļaundabīgu audzēju 1. vai 2. stadijā (t.sk. izvērtēt datu kvalitāti un ģimenes ārstu lomu un ieguldījumu agrīnā diagnozes atklāšanā).</p> <p>Pārskatīt profilaktisko pārbaūžu apjomu, veikšanas biežuma, apskates lietderību un veicināt rezultatīvu profilaktisko pasākumu izpildi, kā arī stiprināt ģimenes ārstu prakšu kapacitāti profilaktisko pasākumu nodrošināšanai Latvijas iedzīvotājiem, attiecīgi pārskatot apmaksas kārtību.</p> <p>Regulāri veikt datu analīzi par profilaktisko apskašu programmas izpildi, identificējot iemeslus profilaktisko apskašu neveikšanai (pasākums īstenojams pēc profilaktisko apskašu programmas</p>

				pārskatīšanas).
2.	<p>Veselības ministrijai radīt efektīvu valsts organizēto vēža skrīningu.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā 2027. gadā krūts vēža skrīninga atsaucība sasniedz 60 %, dzemdes kakla – 60 %, zarnu vēža – 35 % un prostatas vēža – 35 %.</i></p>	Cita būtiska ietekme	01.10.2028. Starpziņošana: 01.10.2025.	<p>Noteikt atbildīgo institūciju pār valsts organizēto vēža skrīningu.</p> <p>Veikt izglītošanas un informēšanas kampaņas, kuras veicina atsaucību.</p> <p>Veikt efektīvu mērķa grupu uzrunāšanu.</p> <p>Izveidot rezultātu paziņošanas vienotu kārtību visām ārstniecības iestādēm.</p> <p>Apzināt mērķa grupas skaitu, kas dzemdes kakla vēža skrīningu veic par maksu, veicinot, lai laboratorijas iesniedz arī maksas analīžu rezultātus.</p> <p>Uzraudzīt noslēgto līgumu ar skrīninga pakalpojumu sniedzējiem izpildi (darba laiks, speciālistu skaits, finansējuma izpilde utml. kontekstā ar rindu garumu un pakalpojumu pieejamību).</p>
3.	<p>Veselības ministrijai uzlabot “Zaļā koridora” darbības efektivitāti.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā 2028. gadā pieaugušo pacientu ar 1. vai 2. stadijā atklātu ļaundabīga audzēja diagnozi īpatsvars sasniedz 60 % no kopējā pacientu, kuriem atklāts ļaundabīgs audzējs, skaita, veselības aprūpes pakalpojumi “Zaļā koridora” ietvaros 95 % gadījumu tiek sniegti iedzīvotājiem ar aizdomām par ļaundabīga audzēja diagnozi (persona nav reģistrēta Vēža reģistrā) un vidējais laiks no vizītes dienas pie ģimenes ārsta līdz primārās diagnostikas izmeklējumu “Zaļā koridora” ietvaros saņemšanai un diagnozes apstiprināšanai nepārsniedz attiecīgi 14 un 65 dienas.</i></p>	Cita būtiska ietekme	01.04.2029. Starpziņošana: 01.10.2025. un 01.10.2027.	<p>Īstenot “Zaļā koridora” un pēckrīninga darbības efektivitātes regulāru novērtēšanu un uzraudzību, nodrošinot, ka veselības aprūpes pakalpojumi „Zaļā koridora“ ietvaros tiek sniegti normatīvajā aktā noteiktajā termiņā iedzīvotājiem ar aizdomām par ļaundabīga audzēja diagnozi.</p> <p>Veikt “Zaļā koridora” (arī pēckrīninga) pakalpojumu uzskaites, datu kvalitātes auditus.</p> <p>Veikt “Zaļā koridora” (arī pēckrīninga) izlases veida gadījumu pārbaudes pacienta līmenī.</p> <p>Īstenot ģimenes ārstu prakšu informēšanas un izglītošanas pasākumus par “Zaļā koridora” (arī pēckrīninga) pakalpojumu sniegšanu un uzskaiti.</p> <p>Rast risinājumu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai prioritāri arī iedzīvotājiem ar jau apstiprinātu ļaundabīga audzēja diagnozi.</p> <p>Uzraudzīt, ka visos gadījumos iedzīvotāji skrīninga ietvaros pozitīvu atradņu vai aizdomu par ļaundabīgu veidojumu gadījumā saņem pēctecīgus izmeklējumus (aizvietojojt pēckrīningu ar „Zaļo koridoru“).</p>
4.	<p>Veselības ministrijai nodrošināt, lai onkoloģijas pacienti neatkarīgi no ļaundabīgā audzēja diagnozes pakāpeniski saņemtu starptautiskajām</p>	Cita būtiska ietekme	01.04.2029. Starpziņošana: 01.10.2025. un 01.10.2027.	<p>Izveidot sistēmisku pieeju un to īstenot, lai pacienti ar ļaundabīga audzēja diagnozi pakāpeniski varētu saņemt kompensējamās zāles pamatterapijas un ārstēšanas</p>

	<p>klīniskajām vadlīnijām atbilstošu un pēctecīgu ārstēšanu.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā līdz 2028. gadam vismaz izlasē iekļauto 11 ļaundabīgo audzēju diagnožu ārstēšanai kompensējamo zāļu sarakstā pieejamā terapija atbilst starptautiskajām klīniskajām vadlīnijām, ļaundabīgo audzēju diagnožu īpatsvars, kuru ārstēšanai kompensējamo zāļu sarakstā ir pieejamas zāles pamatterapijas un ārstniecības pēctecības nodrošināšanai, ik gadu pieaug par vismaz 10 % un finansējums zāļu iegādes izdevumu kompensācijai ik gadu tiek piešķirts ar plānoto pieaugumu.</i></p>			<p>pēctecības nodrošināšanai atbilstoši starptautiskajām klīniskajām vadlīnijām.</p> <p>Veicināt finansējuma zāļu iegādes izdevumu kompensācijai onkoloģijas pacientiem atbilstību faktiskajām vajadzībām.</p> <p>Rast juridiski korektu risinājumu situācijām, kad lēmuma pieņemšana par zāļu iekļaušanu kompensējamo zāļu sarakstā laikus nav iespējama finansējuma trūkuma dēļ, veicot nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā.</p> <p>Nodrošināt lēmumu par zāļu iekļaušanu kompensējamo zāļu sarakstā pieņemšanu noteiktajos termiņos.</p> <p>Paplašināt pieteicēju loku, kas var rosināt zāles iekļaut kompensējamo zāļu sarakstā, rast risinājumu, ka kompensējamo zāļu saraksta veidošana nav atkarīga tikai no zāļu reģistrācijas apliecības turētāja (īpašnieks) vai zāļu vairumtirgotāja iniciatīvas, veicot nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā.</p> <p>Rast risinājumu, ka lēmuma pieņemšanas procesu par zāļu iekļaušanu kompensējamo zāļu sarakstā padarītu saprotamu un caurskatāmu trešajām pusēm.</p> <p>Aktualizēt individuālās kompensācijas limitu, to pamatojot, un gadījumos, kad zāles faktiski nav pieejamas (piemēram, ņemot vērā noteiktās terapijas līnijas un/vai izrakstīšanas nosacījumus), zāļu iegādes izdevumus kompensēt individuālā kārtā.</p>
5.	<p>Veselības ministrijai veicināt pēc iespējas zemākas valsts kompensējamo onkoloģijas ārstēšanas zāļu cenas.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā līdz 2028. gadam kompensējamo zāļu aptiekas cenas nepārsniedz cenas Igaunijā un Lietuvā un, izvērtējot un veicot kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto parenterāli ievadāmo zāļu iegādi centralizēta iepirkuma veidā, to cenas samazinās.</i></p>	<p>Pēc ieteikuma ieviešanas, tiks vērtēta iespēja noteikt kvantificējamu ietekmi vai atzīt "citu būtisku ietekmi"</p>	<p>01.04.2029. Starpziņošana: 01.10.2025. un 01.10.2027.</p>	<p>Aktualizēt kompensējamo zāļu lieltirgotavas un aptiekas uzcenojuma limitus, nosakot pamatojumu, izvērtēt kompensējamām zālēm piemēroto PVN likmi un ieviest "griestus" arī lieltirgotavām.</p> <p>Nodrošināt, ka Latvijas un citu valstu zāļu cenu salīdzināšana ir efektīvs instruments kompensējamo zāļu cenu samazināšanai Latvijā.</p> <p>Pārskatīt parenterāli ievadāmo zāļu atrašanos kompensējamo zāļu sarakstā, tās pārceļot uz centralizēti iepirkamo parenterāli ievadāmo zāļu sarakstu.</p>

6.	<p>Veselības ministrijai nodrošināt, lai reģistrs par pacientiem, kuriem atklāta ļaundabīga audzēja diagnoze, darbotos, sasniegtu tā izveides mērķi un plānotos ieguvumus onkoloģijas jomā.</p> <p><i>Valsts kontrole sagaida, ka ieteikuma ieviešanas rezultātā reģistra nepersonalizēti statistikas dati ir publiski pieejami ne vēlāk kā pēc diviem gadiem.</i></p>	Cita būtiska ietekme	<p>01.10.2025. Starpziņošana: 01.10.2024.</p>	<p>Nodrošināt, ka ārstniecības iestādes ievada precīzu reģistram nepieciešamo informāciju normatīvajā regulējumā noteiktajā termiņā.</p> <p>Nodrošināt piekļuvi Slimību profilakses un kontroles centra Vēža pacienta kartes datiem atbilstošā apjomā.</p> <p>Uzraudzīt datu kvalitāti.</p> <p>Apkopot un publiskot statistisko informāciju.</p> <p>Nodrošināt starptautiskajiem projektu vadības standartiem atbilstošu Vēža reģistra projekta vadību, t.sk. definēt skaidrus jaunā Vēža reģistra izveides mērķus, uzdevumus, termiņus, plānoto finansējumu un iesaistīto pušu kompetenču un atbildības sadalījumu.</p>
----	--	----------------------	---	--

Sektora vadītāja

Līga Pūre

Departamenta direktore

Maija Āboliņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
 PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
 PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU